

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnisti mesечно K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnisti je v Miklošičevi ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina pa upravnisti. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača po določenem ceniku. Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirč. : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani. :

Zajezimo klerikalno povodenj!

Katoliški klerikalizem, ta najnovejši sovražnik vsakega naprednjaka, izgublja počasi ali sigurno tla tudi v širokih ljudskih masah v deželah, kjer so napredni elementi delovali vztrajno in sistematično na njegovem iztrebljenju. Za Francijo se lahko reče, da je za Rim enkrat za vselej izgubljena in da v njej netolerantni in reakcionarni katoliški kler nikdar več ne bo vplival na državno upravo, oziroma ako bo on tudi vplival na javno življenje francoskega naroda, vsaj odločujoč faktor ne bo več v njem.

Kjer se rimski klerikalizem enkrat preživi, tam ne oživi več; to bi bilo tudi nenaravno, ker človeštvo vendar ne bo nazadovalo v nobenem oziru, nego vedno in povsod samo napredovalo — dokler ne doseže popolnosti, kar je cilj vseh njegovih stremeljenj.

In rimski klerikalizem se preživlja polagoma po celi Evropi, kjer se je edino tudi razvil v svoji popolnosti, samo pri nas se mora tudi v tem oziru konstatirati izjema: pri nas ne samo da klerikalizem ne slabi, nego se zapaža celo njegovo jačanje. In vendar od klerikalizma ravno Slovenci trpimo morda od vseh narodov največ, ker smo majhen narod, pa čutimo poguben njegov vpliv na vse naše narodno življenje najbolj.

Temu pa ni vzrok zabitost širokih naših ljudskih mas, ker slovensko ljudstvo je vse prej kot zabito, ono samo se klerikalizmu ne bo tako kmalu uprlo, a naša inteligenca, oziroma protiklerikalne politične organizacije ne čutijo nobene volje, ali pa nobenih zmožnosti, da bi protiklerikalno propagando zanesle v poslednjo gorsko vas, v poslednjo vaško kočjo.

Vodstvo narodno-napredne stranke — in potemtakem tudi stranka kot taka — ne samo, da ni nikdar poskušalo približati se slovenskemu ljudstvu, nego se je v več slučajih postavilo naravnost v nasprotje z njim, kar se je posebno dobro videlo takrat, ko so se vsi demokratični elementi v Avstriji združili pod geslom: hočemo splošno in enako volilno pravico. Tedanji legitimni zastopniki slovenskih naprednjakov (!) so se takrat združili z najreakcionarnjšimi elementi v Avstriji, ki so trdovratno zagovarjali zastarele privilegije in nasprotovali uveljavljanju splošne in enake volilne pravice.

To je bila največja taktična napaka, ki jo je vodstvo naše napredne stranke sploh moglo storiti, a razum tega je bilo stališče, ki so ga zastopali tedanji legitimni zastopniki narodno-napredne stranke tudi nenapredno, da naravnost nazadnjaško.

In tudi sedaj, ko že imamo splošno in enako volilno pravico, agitira zelo upliven član narodno-napredne stranke — ime za molčimo, da nam se ne bi očitale osebnosti

— za narodno-napredno stranko v ljudstvu s tem, da naglašja svoje konservativno (da ne rabimo ostrejšega izraza) prepričanje! In to je pri nas napredna propaganda v ljudstvu!

Ni čuda, ako v takih razmerah na Slovenskem, posebno na Kranjskem, klerikalizem ne nazaduje, nego napreduje! Ako bo šlo to tako dalje, potem na Slovenskem kmalu nobenega naprednjaka ne bo več!

In klerikalna povodenj se vendar mora zajeziti, ako nočemo, da pod vodstvom brezdomovinske, protinarodne katoliške duhovščine propade slovenski narod, ki je tej duhovščini samo molzna krava in nič več. Za to se morajo iskati pota in načini, kako bi se katoliški klerikalizem zajezil. Za to ni potrebna ustanovitev nove kake napredne politične organizacije, ali je absolutno potrebno, da se narodno-napredna stranka modernizira in da se popolnoma približa ljudstvu, ker samo potem bo ona mogla računati na uspehe, ki jih sicer ne doseže takoj, ali jih doseže gotovo po vztrajnem in sistematskem delu. Oni, ki nimajo volje za delo, nego samo po gostilnah „ubijajo“ klerikalnega zmaja, naj vsaj oni, ki imajo voljo za delo, v tem ne ovirajo kot delajo to sedaj in s tem nevede in nehoti pospešujejo napredovanje klerikalcev, ki njihovo nedelavnost tako spretno izkoriščajo.

V teh naših vrsticah ni niti trohice malicioznosti. Njih diktira prepričanje, da ni nemogoče zajeziti klerikalne povodni na Slovenskem, ali da se mora, ako se to hoče doseči, delati in ne samo kovati načrte, ki se nikdar ne izvršijo.

Iz slovenskih krajev.

Moste.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za občino Moste priredi v nedeljo, dne 8. maja veliko vrtno veselico na znanem senčnatem vrtu gosp. Franjo Zakotnika v Mostah. Upati je številne udeležbe, ker je namen veselice podpora našega najpotrebnejšega društva.

Vrzdenc pri Horjulu.

V torek, dne 26. t. m. se je Franc Logar uprav živinski maščeval nad svojim sosedom Grabeljškom, oziroma nad njegovo hčerko Marijano. Oba imata svoji hiši ob novi okrajni cesti, eden na ti, drugi na oni strani. Ob Grabeljškovi hiši je tekkel kanal, ki ga pa je hotel napeljati pod cesto na ono stran, tako, da bi tekkel ob Logarjevi hiši. Pri tem delu je bila zaposlena tudi Marijana Grabeljšek. Ko Logarjev sin zapazi namen sosedu, pridirja kakor besen iz hiše in udari z vso močjo Marijano z ročnico po glavi, da se je na mestu zgrudila na tla. V tem je prišel še stari Logar in pričel na surov način pretepiti in suvati na tleh ležečega onesveščenega dekleta. Zadevo ima že sodišče v rokah.

Istega dne se je zgodila še druga nesreča pri nas. Posestnik Anton Stanovnik je peljal z voli gnoj proti domu. Hodil je tik ob volu in ko je prišel z vozom k hiši, ga je vol s tako močjo pritisnil ob zid, da je zadal Stanovniku težke poškodbe, vsled katerih je kmalu nato umrl.

Novomesto.

Obesil se je ubijalec. V novomeški jetnišnici se je morilec Medveda, Alojzij Lukšič, vulgo Janežič, dne 26. t. m. ob 11. uri dopoldne obesil s tenko vrstico zračne ventilacije.

Železni drogi pri ventilacijah v zaporih so se odstranili — pač pa nadomestila vrstica — ako je to bolj praktično, se sedaj vidi. Raztelesenje Medveda se je vršilo 26. t. m. v mrtvašnici v Dol. Kamencah in Lukšiča dne 27. t. m. na novomeškem kopaljšču.

Posledica kolesarjeve neprevidnosti. V nedeljo popoldne je nek prodajalniški učenec kot kolesar na novomeškem mostu, naglo in neprevidno vozil. Pri tem je podrl na tla sedemletnega Mihca Dovjaka, ter mu v stopalu zlomil nogo.

Trst.

Pomnožitev črne vojske v Ljubljani. Slovenski delavec nam piše: Ko je prineslo Vaše „Jutro“ uvodni članek „Pomnožitev črne vojske v Ljubljani“, se je tudi tržaško delavstvo zanimalo zanj. Šlo nas je nekaj v gostilno g. Zega na Scala santi. Prišli smo v pogovoru zopet na Vaš članek in ker sem imel dotično „Jutro“ pri sebi, so me naprosili, naj ga prečitam. Komaj začnem, kar prileti gostilničarjeva žena, pa začne vpiti, češ, da se v njeni gostilni ne bo čitalo „Jutro“. To pa zato ne, ker je ona „hči“ Marijine družbe (saperlot take „hčere“ pa mora biti Marija vesela.) Mi smo se omoženi „hčerki“ Marijine družbe seveda posmejali, to pa je Marijino „devico“ tako raztogotilo, da je vgasnila luči, pa nas zmerjaje zapodila iz gostilne. Ker je v Trstu še mnogo Slovencev in Slovenk, ki niso v Marijini družbi, boro pa „Jutro“, bi bilo dobro, če si našo izkušnjo v primerno ravnanje vzamejo k srcu. V tako gostilno, kjer ljudi ven mečejo, je bolje, da človek sploh ne gre noter.

Divaška jama 1. majnika razsvetljena. Tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ razsvetli v nedeljo 1. majnika slavnoznano divaško vilenico. Poleg širokoznane postojnske jame, je divaška vilenica — kolikor do sedaj znano — ena najkrasnejših podzemeljskih jam. Odlikuje se po svojih mnogobrojnih in orjaških kristalnih kapnikih, ogromnih podzemeljskih prostorih, kakor tudi lepo urejenih potih, tako, da je vstop v to podzemsko krasoto lahko vsakomur brez vsake težave omogočen. V nedeljo, 1. majnika bo gorelo v teh čudapolnih podzemeljskih prostorih preko 1000 sveč in veliko acetilinskih svetilk, tako,

da bo res divna razsvetljava. Razsvetljava jame bo trajala od 3. ure popoldne do pol 7. ure zvečer. Vstopnina za osebo 1 krono. Komur je prilika dana, naj nikar ne zamudi 1. majnika obiskati te krasotopolne podzemeljske prostore.

Uniformirani raznašalci „Jutra“. Dne 26. t. m. je bilo v Trstu toliko raznašalcev „Jutra“, da jih je bilo veselje gledati in vsi so bili v uniformi. To je bilo takole: Policaji so pobirali „Jutro“ po vseh tobakarnah in ga nosili na policijo, ko so se pa tam prepričali, da je to po zaplembi druga izdaja, ker je bil ves bel, so ga zopet lepo po tobakarnah nazaj nosili. Tako imenitnih raznašalcev nima menda noben list na svetu!

Tržaško pismo.

Trst, 27. aprila.

N. D. O. v Trstu je, da očuva pravice domačega delavstva, zahtevala, naj se da najprej avstrijskim domačinom zaslužek v novi prosti luki, zlasti radi tega, ker se je tam Slovane odklanjalo, a jemalo se je Pagninijeve regnikole in drugo golazen iz bližnjega kraljestva. Doseglo se je to, da je strokovno tajništvo N. D. O. na poziv ravnatelja Minasa poslalo v prosto luko precejšnje število delavcev članov, ki so bili na pozneje zopet postavljeni na cesto, radi groženj rdečih sodrugov, in pa zelenih „compagni“-jev iz Pagninijeve „Delavske borze“.

Delavci so najprej knjižice izročili, a sedaj zahtevajo, da se jim izplača zakonito utemeljeno odškodnino za oni čas, ko so knjižice ležale, ter 14 dnevno odpoved. Danes se je vršila tozadevna zanimava obravnava pri tukajšnjem obrtnem sodišču.

Obrtno sodišče, sestojeece od treh sodnikov in enega zapisnikarja je prvotno sklenilo zaslišati prič dr. Brnčiča in Ekerja, strokovnega tajnika N. D. O. ter Furlana, delovodje v Magazini Generali v naši prosti luki pri sv. Andreju.

Gg. dr. Fr. Brnčič in tajnik Ekar sta bila zaprisežena ter sta pod prisego potrdila, da je bilo sprejetih 64 slovenskih delavcev udov N. D. O. na delo in da so položili le oni delavske knjižice, kateri so bili vpisani v listo, ki je izšla iz vodstva Magazini Generali, to je iz stare proste luke.

Priča Furlan bil je zaprisežen, pa je potrdil tudi pod prisego, da je sprejel le tiste knjižice, kojih imena je našel v listi.

Sodni dvor je razsodil tako, da plačajo vsak delavec 1 K za koleke in vsi 1 K za kolek na pooblastilo in da se tožba zavrne, ker ni prav naslovljena — in da ako kdo hoče sodnijsko preganjati: 1. Magazini Generali; 2. Vodstvo M. G.; 3. Konsorcij M. G., naj poprej poizve, kdo je tam gospodar, naj se potem obrne na c. kr. okrajno sodišče v Trstu.

Pred nekimi dnevi pa je en sam delavec zasebno tožil in je imel obravnavo

LISTEK.

ARTUR SEVER.

ŽENA.

Roman.

[42]

Od dne do dne je bolj hiral Potrato, in kmalu je prišel dan, ko ni mogel več zapustiti postelje, legel je in ni več vstal...

Rene pa ni prenehala... Ker Potrato ni mogel več sprejeti tega, kar mu je nudila, preslab je bil, nadaljevala je na drug način, skušala je prebuditi v njem ljubosumnost, ki naj bi ga mučila in tirala v obup...

Nikdar več se ni prikazala v njegovo sobo, pustila ga je samega v obupu, pustila ga je umirati zapuščenega...

V svojem salonu pa je sprejemala moške obiske, pela, smejala se je tako glasno, da je njeno veselje, da so njeni glasovi prodirali v njegovo sobo, ki je koprnel po nji...

Potrato je ležal na postelji v svoji sobi, zastori so bili napol zastrti, da je vladal lahen polumrak; naokoli se je širil neprijeten duh po raznih zdravilih...

Spoznal je slednjič stavec, da je vse končano, njegove moči so tako oslabele, da

se je komaj premikal, njegov blede obraz se je komaj opazil iz belih blazin...

A vendar je še vedno ljubil Rene, dasi je vedel, da je samo ona kriva njegove bolezni in bližnje smrti; kako si je želel po nji, ko je čul v sosednji sobi njeno veselo petje, njen smeh... a on je bil sam zapuščen... Kako so včasih drhtele njegove suhe ustne in klicale v divji, nepopisni bolesti:

„Rene, Rene!“

A ona ni čula njegovih vsklikov, zabavala se je naprej s kavalirji, ki so polnili vedno njen salon. Ah, ko bi imel moči, da bi vstal, da bi mogel k nji, da bi jo samo videl... bil bi srečen...

Iz sosednje sobe je čul živahen razgovor, napenjal je ušesa, da bi ujel kako besedo... a ničesar ni mogel razumeti, hotel je vstati, da bi se približal vratom, a ni imel moči, omahnil je nazaj na posteljo...

Klical je, a njegov slabotni glas se je izgubljal v sobi...

Rene pa se je smejala, kakor oster nož je rezal njen smeh starca v srce, njeno veselo petje mu je bilo grozno, neznosno... o da bi le vedel, kdo je pri nji...

Najrazličnejše misli so spreletele njegovo glavo... mogoče se sedajle norčuje iz njega... mogoče pripoveduje mlademu, lepemu kavalirju, da se bliža konec, da so

odšteti dnevi njenega soproga... potem pa pride zlata prostost, neodvisnost, brezskrbnost...

Premišljeval je vse to in vedno bolj grozno mu je bilo... Zdelo se mu je, da vidi prihajati strahove, ki se plazijo kot temne sence po stenah, ki se mu približujejo... gledal je neznane obraze, neumljene in grozne... Strah ga je bilo te grozne zapuščenosti, ne, obupne samotnosti!

In zdelo se mu je, da se mu tam iz kota reži grozen obraz... svoje mrtve, izbuljene oči upira vanj, in kamorkoli je pogledal, povsod mu je sledil ta neznosen pogled... in zdelo se mu je, da vstaja tam v kotu tajinstvena postava, da raste in raste, da se mu približuje, videl je, kako steguje svoje koščene roke... kako se krčijo prsti...

Zakričal je in zaprl oči...

Tiho je bilo v sobi... le petje in smeh, ki je prihajalo iz salona, je motilo to mrtvaško tišino.

Potrato je odprl oči in pogledal naokoli... skoraj pogledati se ni upal v kot, ker se je bal, da zapazi zopet ono grozno postavo... a vendar se je ozrl tja... a opazil ni ničesar več...

Polagoma se je pomiril...

Tedaj pa je zopet začul petje in smeh... ni se mogel več premagovati... mora videti Rene, mora videti kaj dela, mora

jo vprašati zakaj pušča tako samega... Čutil je naenkrat v sebi dovolj moči, vstal je in se počasi priplazil do vrat; kot otrok se je oprijemal stene, noge so bile tako slabe, da so komaj nosile šibko truplo... Dolgo je trajalo, predno je prišel do vrat, a ko je je hotel odpreti... zapustile so ga moči in zgrudil se je na stol, ki je stal poleg vrat.

Srce mu je urno utripalo, telo mu je drhtelo, in mrzel pot je obilil blede, nagubano čelo...

Poslušal je in mogel je razločevati posamezne besede, šepet, smeh... čul je poljube...

Streslo ga je po vsem telesu, zbral je svoje zadnje moči, vstal je in položil roko na kljuko...

Videti mora, kaj se godi tam, prepričati se mora, kaj dela Rene... vse, vse mora vedeti in naj se zgodi karkoli...

Bal se je trenutka, ki ga naj prepriča, da je bila vsa ta ljubezen laž, da ga Rene ni ljubila nikdar, da ga je s svojo navidezno ljubeznijo ubijala...

Par trenutkov je premišljeval še, ali naj se vrne... a potem mu je roka kar nehoti pritisnila na kljuko... in vrata so se odprla na stežaj.

In Potrato je stal sredi vrat nepremično, kot strah, kot prikazen iz neznanih svetov.

(Dalje.)

pretečeni teden, a pomniti je treba, da je tudi ta delavec član N. D. O. Priča Furlan je pa oni dan prisegel, da je šele iz delavskih knjižic sestavljal listo — in omenjeni delavec je na c. kr. obrtnem sodišču slavno pogorel — isto je imelo moč za posameznega — a za druge ni imelo moči. — Furlan pa je danes rekel drugače v listi, da jo je dobil od vodstva, dočim je zadnjič pri prvi obravnavi rekel, da je on iz delavskih knjižic listo sestavljal, toraj enkrat je drugače pričal kot drugič, a obakrat zaprisežen.

Omeniti še moram, da je priča dr. Brnčič pričal v laškem jeziku, Ekar pa začetka v slovenskem, potem v nemškem jeziku, Furlan pa tudi seve v laškem jeziku. Obravnava je trajala 3 in pol ure. Toženci so bili brez stolov, a gospodje iz proste luke pa so imeli stole in mize nazpolago.

O ubogi delavec, kako si ti odlikovan povsod in kako se s teboj ravna! Prav je rekel mož, ko je izustil: Pravica je šla na križni četrtek v nebasa — toraj na zemlji jo ni treba iskati.

Splošni pregled.

Avstrijsko posojilo.

Vlada se je že začela pogajati z „Bodenkreditanstalt“ in drugimi denarnimi zavodi glede zaključenja velikega državnega posojila. Kakor je znano, je država prišla v velike denarne stiske radi tega, ker je morala plačati ogromne svote za bosansko avanturo grofa Aerenthala. Za to bodo sedaj avstrijski državljani drago plačevali pivo, vžigalice (ker se vpelje monopol na vžigalice) in druge vsakdanje potreščine.

Iz Zemuna.

Tudi v Zemunu so nastali resni nemiri. Tu so se uprli Arabci, ki se tudi — kot Arnavti — vsako leto vsaj enkrat vzdignejo proti vladi. Poročila, ki so jih dobili iz Zemuna arabski poslanci v turškem parlamentu pravijo, da je upor v Zemunu zelo resen. Proti upornikom so poslana večja vojna krdela.

Turška in Kreta.

Merodajni krogi v Carigradu pazno zasledujejo razvoj dogodkov na otoku Kreti, kjer hočejo poslanci narodnega zastopstva priseči zvestobo — grškemu kralju. V turških službenih krogih se zatrjuje, da bi Turška smatrala to za kršitev njenih suverenih pravic, ki bi jih ona branila z vsvo odločnostjo. — Kretski Grki vsekakor ne postopajo pametno. Imajo popolno svobodo in samo radi kmečkih formelnosti izovejo morda še krvav konflikt, ki sedaj res ne bi bil koristen za njih, ker današnja Turška ni več ona, kar je bila pred leti, ko je vedno gubila, tudi če je zmigala v vojni, ker je na njo vedno pritiskala Evropa. Danes Evropa nima nobenega povoda več, da bi sovražno nastopala proti Turški in jemala pred njo v zaščito premagance, in ako bi danes Turška v vojni Grško porazila, bi Grška tak poraz resnično čutila. V prvi vrsti bi pa ta poraz težko čutila Kreta, katere prebivalci bi najbolje storili, da ne delajo sitnosti novemu režimu na Turškem, da čuvajo svojo avtonomijo in da na definitivno rešitev kretskega vprašanja malo počakajo.

Dnevne vesti.

Neverjetno! Slovensko - klerikalne nemške zveze ni? Il. državna gimnazija v Ljubljani se vobče smatra kot izključno slovenski zavod. Nasproti izrecno nemški

državni gimnaziji bi to tudi moralo biti. Kako pa je v resnici na tem zavodu, zlasti odkar je tam nastavljen poklerikaljeni ravnatelj B., o tem smo že opetovano imeli priliko se prepričati. Včeraj pa smo dodatno našim zadnjim poročilom še prejeli tole zanimivo vest: Ravnateljstvo Il. državne gimnazije rešuje vsako slovensko vlogo izključno le v nemškem jeziku! Niti od uradov vposlane slovenske vloge ne rešuje drugače kakor dosledno le nemško! Neverjetno! Kaj hočemo potem Slovenci doseči, če so v lastnem taboru take izdajice! In sedaj naj še kdo dvomi, da slovenski klerikalci niso v zvezi z nemškimi protestanti! Fej hinavci!

Ali že poznate največjo smolo v Ljubljani? Taka smola! Narodna tiskarna, ki bi morala predstavljati višek narodnosti od tal do zadnje opeke na strehi, pa ima v I. in II. nadstropju večinoma same Nemce v stanovanju. In da je to za strogo narodno podjetje že itak velika smola še večja, hoče še nesrečni slučaj, da je sin neke pod „Narodno“ streho stanujoče stranke zagriznjen Nemec ter odhaja in prihaja pod strogo narodno streho z izživajočo nemško-burševsko čepico. Bogue kako je dr. Tavčarju, prvaku naprednih Slovencev pri srcu, kadar na stopnjicah sreča to čepico? Na vsak način je to velika smola za narodni značaj prvega narodnega podjetja, če tudi gmotno ne največja smola za „Narodno“ tiskarno. Heil!

Patentirani narodnjaki ko naši liberalni prvaki. Če le morejo, dokazujejo, da je 20. september res rodil „čudeže“. Na vse grlo kriče: „Svoji k svojim!“, a sami se tega gesla proketo malo drže. Že mnogo teh narodnjaških činov smo odkrili in po za slugi označili, danes še jednega. Stavbenik Filip Supančič, ki gradi tudi obrtno šolo, dobiva potrebno apno izključno od trboveljske premogokopne družbe. Znano je, da je ta družba strogo nemška, nastavlja nemške uradnike in zlasti po 20. septembru zatira slovenski življenj v svojem okrožju; šikanira in odstavlja brez vsakega vzroka narodne uslužbence, n. pr. v Zagorju ob Savi. In to družbo podpira z odjemanjem njenega apna tudi liberalni prvak Filip Supančič, dočim so v Zagorju tudi apnarji, ki so Slovenci ter žge v Krmelju apno Slovence, ki ga tamošnja rudniška nemška gospoda vsled odločno narodnega in naprednega nastopa njegovega sina celo preganja in trpi škodo pri tem. Ali kaj vse to, besedam naših liberalcev ne smejo slediti dejanja; diši jim le to, kar je tuje, nemško in dražje.

Bradaška odstopi? Prejeli smo: Kakor se čuje, misli tajnik uradniškega konsumnega društva odstopiti, kakor hitro bo izdelal poročilo o vseh zadnjih škontracijah. V tej škontraciji je namreč toliko nejasnega, da se je Bradaška sam odločil točko za točko natanko pojasniti. To je res hvalevredno od njega! Po tem pojasnilu bo vsaj vsem članom do dobrega jasno, kako je pravzaprav z društvenim premoženjem. Do sedaj so bili člani le v toliko na jasnem, da je vse v najlepšem redu, da si je g. Bradaška res spletel nevenljivih zaslug za društvo, a da pa kakor vsak drug na takem mestu ne žanje zaslužene hvaležnosti za njegove zasluge. G. Bradaška kljub temu ni še mislil odstopiti. Toda, ko je zadnjič na občnem zboru gostilničarske zadruge g. magistratni svetnik Sešek na pritožbe članov, če je to dovoljeno, da g. Tosti kot načelnik istočasno opravlja tudi mesto blagajnika, razsodil tako, da eninisti odbornik ne sme opravljati tudi mesto blagajnika, marveč se mora blagajnik posebej izvoliti, je začela ta

glede solistov in orkestra na zelo častni višini ter so bile tudi glede opreme (kostumov in kulis) prav dostojne.

Obžalovati je le opetovano nesigurnost zborov. Krivdo pa je iskati v dejstvu, da je mogel zbor imeti vsak teden jedva 3—4 ure skušenj, vselej zvečer po dovršenem delu, torej izmučen in naveličan. Dokler ne bomo imeli stalnega, za ves dan angaževanega zboru, ne bomo imeli nikdar tudi v tem oziru vzornih predstav.

Zaradi zboru, ki ni podnevi na razpolago, se zadržujeta operni in operetni repertoire, med tem ko bi mogli s stalnim zborom producirati izdatno več oper in operet, s tem pa dosežati več polnih hiš.

Sveže in bistro pa je delovala vso sezono naša opereta, ki je bila najbolj priljubljena in je donajša največ dohodkov. V celem smo imeli 10 različnih operet, med temi 6 novitet in 4 nanovo študiranih. Poleg 2 francoskih operet starejše fakture, se je uprizorila 1 novejša francoska opereta in 6 najnovejših nemških operet, kiso se izvajale deloma tudi z opernimi pevci ter so bile v pevskem in orkestralnem oziru prav dobre. Naše operete ni izdaleka primerjati z nemško, ki med solisti sploh nima pravih pevk in pevcev, ki nima niti zadostnega zboru, niti finega, umetniškega orkestra. Naše operete so imele vse značaj komičnih oper, ker so bile glede glasov pevcev, pevk in zboru odlične ter glede orkestra skoraj vseskozi na umetniški višini.

razsodba tudi g. Bradašku malo po glavi rojiti. G. Bradaška namreč kot tajnik opravlja večinoma tudi posle blagajnika in kakor iz več slučajev razvidno, tudi mesto načelnika. On se ne briga ne za odredbe načelnika, ne za odborove sklepe. On ukrene preko vseh, kadar kar in kakor se mu izljubi. Njemu se šteje tudi v zlo, da je spravil vse možko osebo iz društva ter ga zamenjal z ženskami, s katerimi dela včasih do 11. ure po noči. Pa tudi te moči je pobral večinoma iz klerikalnega tabora. To vse in še mnogo tu nenavedenega pa niso malenkosti za društvo, kakor je konsumno društvo, obstoječe iz večine c. kr. državnih uradnikov. Da to ne sme iti tako dalje, je izprevidel tudi g. Bradaška sam. In zato najbrže misli odstopiti, kakor hitro izgotovi poročilo o dosedanjem svojem delovanju. Če to res stori, škoda bo za obče priljubljenega g. Bradaška! Le jokaj se menda ne bo nihče za njim.

Südmarkine vžigalice na južnem kolodvoru. Včeraj smo priobčili popravek g. Mihaela Svetličiča, trafikantje na južnem kolodvoru. Enkrat smo tak popravek, ki zahteva, da se v smislu § 19. t. z. priobči zavrnili, ravno ker ta „zahteva“ ni odgovarjala predpisom navedenega paragrafa. Isto bi bili lahko storili tudi včeraj. Da smo ga kljub temu priobčili, storili smo to iz gotovega namena. Prosimo g. vpošiljatelja dotičnega poročila, da celo stvar, če treba z dokazi pojasni. Naš princip je: nikomur delati krivice, a krivice ne maramo tudi mi trpeti od nobene strani. Iz zadnje izjave trafikantje na južnem kolodvoru je razvidno, da ima res tudi „Südmarkine“ vžigalice na prodaj in to za danes konstatujemo.

Rdeči bratje med seboj. Pri prvi razpravi pred c. kr. okrajnim sodiščem smo še vedno domnevali, da se bodo rdeči bratje navsezadnje vendar še kako poravnali med seboj. Pa kakor vse kaže, postaja cela stvar še le sedaj vedno bolj zanimiva. Predvčerajšnjem bi se morala vršiti protitožba: Kocmur-A. Kristan, radi žaljenja časti. Ta obravnava se je prenesla na 7. maja. Ni pa izključeno, da se ta obravnava z ozirom na nove izpremembe v teku cele zadeve preloži, oziroma združi s Kristanovo zadevo proti Kocmurju. Prvotno za včeraj, a pozneje za 3. maja določeno nadaljevanje že vpisane obravnave pa je zadobila popolnoma drugo smer. Zastopnik obtoženega Kocmurja je vložil namreč taka dokazila, da bo moralo še le državno pravdnštvo odločiti o usodi nadaljnega teka.

Za reveža nikjer pravice. Poroča se nam: Kakor marsikje, tako se tudi v Ljubljanski gostilničarski zadruzi pravica reže po dvojni meri. Evo Vam dva slučaja. G. Albert Vešligaj, pomočnik pri trvdki Novakovič (vinska trgovina) je že dlje časa bolehen. Zdravilo so ga razni zdravniki. Navsvelovali so mu, naj gre za nekaj časa v Toplice. Ker je član gostilničarske zadruge, je prosil za podporo. To prošnjo so mu odklonili na jako čuden način. Najprvo se mu je ukazalo, naj prinese izpričevalo od združnega zaupnega zdravnika dr. Rusa. Mož je šel k zdravniku, a ta je izjavil, da mu ne more dati izpričevala, ker se ves čas ni pri njemu zdravil. (Vešligaj se je prvotno zdravil pri dr. Rusu, a pozneje je zdravnika menjal.) Na podlagi te izjave seveda ni dobil nobene podpore. Stvar pa ima drugo lice. Članom je v smislu društvenih pravil na prosto voljo dano, da si v slučaju bolezni izbere kateregakoli zdravnika. Navezani niso na nobenega. Proti izkazilu dobe potem povračilo od slučaja po 2 K, če je zdravniku kaj več plačal, mora dotičnik to sam trpeti. Dr. Rus je zaupni zdravnik te zadruge. Njegova naloga je, da štedi z društveno blagajno ter kontrolira slučaje za podporo prosečih. Tako se je godilo zgorej imenovanemu. A kako se ravna z načelnikom Tostijem? On gre skoraj vsako leto v Toplice, pa dobi zato brez ugovora društveno podporo. To bi bilo eno. Drug slučaj pa se nanaša na gostilno tudi tu omenjenega Vešligaja. Njegova žena ima namreč ob Gruberjevi cesti gostilno v najem. Ker pa ta gostilna nič ne nese, bi koncesijo rad prenesel v kak bližji, primernejši lokal. Vse tozadevne prošnje so bile odbite, češ, da lokal ne odgovarja obrtnim predpisom. Načelnik Tosti pa si je oskrbel gostilno v prejšnji drvarnici za vodo na Sv. Petra nasipu, in glejte ta lokal pa naenkrat odgovarja vsem obrtnim predpisom. Čudno! Čudno! — Dokler ne slišimo tudi drugo „plat zvona“, brez komentarja!

Umrl je v Gradu pri Cerkljah posestnik Ivan Barle, brat magistratnega pristava g. Fr. Barleta. N. v m. p.!

Nov izum beračenja. Razni nepridiprav, in teh je tudi v Ljubljani več kot preveč, so si izmislili beračenje po vsaj za Ljubljano, novem sistemu. Če se vsedeš v Zvezdi, ali v kakemu drugemu parku, na klop, se ti večkrat pripeti sledeči dogodek: K tebi prisede tak nepridiprav, te spoštljivo pozdravi in začne pogovor s teboj. Naenkrat pa se skloni bližje k tebi, potoži ti da je bolan in če bi mu ne mogel kaj pomagati. Sežeš v žep in mu kaj daš, bodisi že v prepričanju, da storiš dobro delo usmi-

ljenja, bodisi da se rešiš nadaljnega nadlegovanja. Obdarovani še nekaj časa posesti, toži o slabih časih, vstane in se izgubi. To bi še ne bilo nič tako hudega. Ali počakaj! Komaj si se tega rešil, že pride drugi za njim, prisede zopet k tebi in prejšnji manever se začne in konča po istem načinu, kakor v prvem slučaju. In če te še sedaj potpežljivost ne mine, počakaj še malo, doživel boš kmalo tretji in četrti slučaj! Več navadno ne, ker tudi največja ljudomilost in potpežljivost imata tudi svoje konečne meje. Kakor vse kaže, so ti nepridipravi po naših drevoredih domenjeni med seboj. Najrajše se spravijo na tujca, ali na sploh na sprehajalce, o katerih mislijo, da jih ne poznajo. Bi ne bilo mogoče, proti temu novemu sistemu tudi od strani poklicanih organov ukreniti kak primeren nov protisistem? Dobro bi bilo!

Svoji k svojim! G. Jernej Bahovec, knjigotržec na Sv. Petra cesti je ravnokar dobil v zalogo krasno izdelane razglednice z alegorijo, predočujočo naše geslo: Svoji k svojim. — Kadar se našim narodnim damam zahoče po slaščicah, naj se vsaj ozro na te razglednice, pa bodo gotovo šle k Voltmanu ali Kirbischu, če ne drugače, pri zadnjih vratih prav gotovo.

Puška ni igrača. Oberwaldner Engelbert, 15 let star posestnikov sin v Domžalah, se je igral s flobertovo puško in se je obstrlel v desno roko. Z enakim orožjem se je igral 8 let stari Janko Ravnik v Ljubljani, ter se obstrlel v desno stegno. Na Šutni pri Kamniku je pa dobil 5 letni deček, sin vrtnarja Antona Flereta, flobertovo puško v roke in iz bližine pomeril in sprožil na svojega 3 letnega bratca Albina. Zadel ga je v čelo in smrtnonevarno poškodoval.

Nevarno opekla se je Marija Svoltjak, delavka v Majerjevi tovarni v Ljubljani. V ogenj je vrgla nekaj umazanega olja, nakar ji je plamen puhnil v obraz in jo obžgal. Pa tudi na rokah je zadobila opekline.

Pri delu ponesrečil je Gašper Menart, tesarski pomočnik v Zaplani. Padla mu je smreka na levo nogo in mu jo zlomila. — Antona Bernik, tesar, je na Ladji pri Medvodah padel po nesreči raz streho in si zlomil levo nogo.

Manj juristov — pa več kriminalistov!

I.

Naša Kranjska slovi po dveh posebnostih: zemlja po svoji naravni čudov polni krasoti; ljudstvo po svojem izrednem nagnjenju do kaznivih dejanj. Izpregovorimo nekoliko o tej drugi posebnosti naše dežele. Ta posebnost zdi se nam kot nesrečni bolnik z nevarno boleznijo. Njegovo bolezen so uvideli in spoznali že davno naši posvetni in duhovni zdravniki, so mu tudi pomagali, toda le v slučajih, kadar je bolnik zajel na glas vsled prevelikih bolečin. Potem so pa zopet pozabili nanj, prepustivši ga svoji usodi, so ga pred širšim svetom še hvalili, češ, tako pobožnega, tako dobrega ljudstva, ga nima kmalo zemlja, kakor naša Kranjska. In če je kdo se zrnil temu ugovarjati ter skušal izreči o vzrokih in stanju bolezni tega bolnika resnično, odkrito sodbo, o kako so padli po njemu. Hinavc, izdajalec svojega naroda, so vpili nad njim. Da, znani so nam slučajji, ko so duhovni zdravniki iz prižnice in iz predal svojih listov naravnost hujskali svoje privržence proti takemu „predrznemu“. Glejte ga, so djali, hudobneža, kako vas sramoti pred vsem svetom. Dajte mu, kar mu gre! In lani, ko je bilo pri novomeški poroti izmed 7 slučajev menda 5 slučajev pobja in 2 krvni oskrumbi, so se tem duhovnim zdravnikom pridružili tudi posvetni, pa so skušali na svoj drugačen način istega bolnika zagovarjati.

Mi pa smo skorej prepričani: Izmed toliko vzrokov, je ravno to neodkrito zagovarjanje, to večno prikrivanje slabosti našega ljudstva, eden glavnih vzrokov, da je naš bolnik danes še v večji gnilobi svoje bolezni, kakor je bil, ko je bil še sam sebi prepuščen. Treba bo o tem spregovoriti jasno, odkrito besedo.

Treba bo iskati po vzrokih te ljudske bolezni in kadar bodo ti vzroki pojasnjeni, treba bo nekaj ukreniti, da se ti vzroki sistematično kakor so se porodili, tudi skušajo zatreti.

Namenu te razprave mora zadostovati, da pogledamo le mimogrede po nekaterih glavnih vzrokih.

Našemu ljudstvu manjka v prvi vrsti vzgoje, v drugi vrsti pa je preveč udano alkoholu. V obeh vzrokih imamo kot posebno prizadeto, v mislih našo vinorodno Dolenjsko. Koliko človeških žrtev, koliko hudodelstev uboja ima ta prokleti alkohol, zlasti na Dolenjskem na svoji vesti. Novomeško sodišče je prenapolnjeno s krvavimi akti, vsi se pričenjajo pri pijači. V hipu je pri roki nož, včasih za najmanjše žaljenje mora se pogubiti človeško življenje. Bili so

Mali listek.

Književnost, gledališče, umetnost.

Slovenska Talija v sezoni 1909/10.

(Dalje.)

Poleg teh novih oper pa se je uprizorilo še 5 oper, ki so bile solistom in večini zboru nove ter so se morale torej nanovo študirati in pripraviti s istim trudom, kakor novitete. Naši solisti so se morali vseh 8 oper učiti povsem od začetka, takt za taktom, tako da ni bilo zanje med resničnimi novitetami in med operami starejšega repertoirja v muzikalnem, tekstnem in igralskem oziru nobenega razločka. Naša publika to dejstvo premalo uvaža, ter zato bagatelizuje predstave starejših oper, češ: „To opero sem že slišal!“ Ne uvaža se, da so nove opere trikrat dražje kot starejše, da novih oper sploh ne bo več dobiti ter da je celo dunajska dvorna opera mogla v dobi enega celega leta producirati le eno enodejansko novo opero („Versiegelt“), sicer pa je dajala le opere starega repertoirja. Ako bi dvorni operi ne bila „Ljudsha opera“ prepustila že odigrane „Tosce“, bi dunajska opera, ki razpolaga s milijoni, ne mogla priversti svojim abonantom razen enodejanke „Versiegelt“ nič vsaj napol novega. Naše gledališče je imelo premijero „Tosce“ že v sezoni 1904/5, tako da smo prehiteli dvorno opero za 4 leta. Vobče so bile vse letošnje slovenske predstave

čas, ko je bilo nekaj nečastnega za faro, če se ni pri vsaki „ofceti“, pri vsakem „žegnaniu“, na vsakem sejmu, vsako nedeljo, dogodil vsaj en pobjo ali umor. Toda, da se vrnemo na za danes namenjeno pot.

Vsaki pregrehi mora slediti kazni, storjeni krivici mora pravica dati zadoščenje. Ali se pa to zgodi? Oziroma se zopet na Dolenjsko. Preiščimo stare akte preiskovalnega sodnika. Zastrmeti moramo, koliko slučajev hudodelstva umora, poboja, cestnega ropu, tatvine i. t. d. je ostalo brez nameravane vspeha.

Tekom zadnjih 10 let je, če ne več gotovo 10 slučajev težkega hudodelstva, ki so še do danes ostali neizsledeni, storilci nekaznovani.

Je tu n. pr. umor, ali uboj pri Pan-grčrnu na Gorjancih, je isti zločin pod Trško goro, je skrivnostni slučaj v Kandiji ob Krki, slučaj, ki se je dogodil pred 7. leti, pa se še do danes ne ve nič gotovega. Pa vzamimo najnovejši zagonetni slučaj na Begunjski.

Ali je bil Rožič vstreljen, ali je sam ponesrečil, kdo more z gotovostjo eno ali drugo dokazati? In koliko je takih nerešenih slučajev po celi deželi.

Vrsta takih slučajev se kopiči in grmadi in kaj se potem čudite gospodje, če ljudstvo izgublja zaupanje — da rabimo ljudski izraz — v „pravico“.

Kje tiči vzrok? Mislimo, da nismo na napačni poti, če izrečemo sodbo: glavni vzrok takih slučajev je ta, da imamo pri nas preveč juristov pa premalo kriminalistov.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Finančni odsek.

Dunaj, 27. aprila. Današnja seja finančnega odseka je bila sklepna. Prisostvoval jej je tudi finančni minister Bienenrth. Nadaljuje se razprava o vladni davčni predlogi. Kot prvi govori poslanec Kessler.

Največji švedski pisatelj in pesnik — velik zaščitnik in prijatelj Slovanov — Björnson — mrtev.

Pariz, 27. aprila. Sinoči ob 9. uri 15 minut je tukaj preminil največji švedski pisatelj in pesnik Björnstjerne Björnson. Ob njegovih postelji je bila zbrana vsa njegova rodbina. Ob 7. uri zvečer je imel hud napad; zdravniki so se sicer trudili na vse prirege, toda ves njihov trud je bil brezuspešen. Tik pred smrtjo je prišel Björnson k zavesti in s slabim glasom se izpregovoril zadnje besede: „Končano je.“ Umrl je lahko in brez vsakega smrtnega boja.

Berlin, 27. aprila. Iz Pariza se poročajo o smrti velikega švedskega pisatelja Björnsona naslednje podrobnosti: Björnson je imel zadnje dni pogostoma napade slabosti in je bil le malo pri zavesti. Ob njegovih smrtnih postelji so bili njegova žena, njegova hči in njegov zet. Sinoči je preminul in sicer popolnoma mirno. Soba, kjer leži pesnikovo truplo, je okrašena čezmerno s cveticami. Vsled zadnje bolezni je pesnik močno shujšal in upadel, in zato se je njegov obraz tako spremenil, da je čelo posebno visoko, brada pa zelo naprej stoječa. Oči so zelo udrti. — Truplo balzamirajo še danes, ker ga prepeljejo v Boulogne. — Posmrtnice francoskega časopisja ga slave s toplimi besedami in ga primerjajo s francoskim pisateljem Viktorjem Hugonom. Posebno se spominjajo naklonjenosti, ki jo je izražal Björnson v svojih spisih francoski republiki.

Berlin, 27. aprila. O zadnjih trenutkih Björnsona se poročajo iz Pariza: V zadnjih trenutkih je izgubil pesnik pogostoma zavest. Kakor pripoveduje usmiljenka, ki mu je stregla na smrtni postelji, je govoril pesnik v zadnjih trenutkih, kadar je bil pri zavesti, mnogo o svoji domovini, zlasti obširno je govoril o jezikovnem boju na Švedskem. Včeraj se je dogodil sledeči slučaj: Ko je prišel pesnik k zavesti, je rekel: „Tamkaj v miznici se nahaja članek, namenjen za časopise, ki bo vzbudil največjo pozornost.“ Pozneje se je izrazil: „Sedaj mi je umljiva trditev, da je razlika med mislimi v življenju in onimi tik pred smrtjo tako velikanska. Umljivo mi je sedaj tudi, da umirajoči iščejo v veri utehe in rešitve.“ Ker je zopet izgubil zavest, ga je udarjala usmiljenka po rokah in ko je prišel zopet do zavesti, je rekel „končano je“, na kar je omahnil in popolnoma mirno izdihnil.

Berlin, 27. aprila. Iz Kristjanije se poročajo: Vest o smrti Björnsona je došla semkaj o polnoči ministrskemu predsedniku, pri katerem so bili ravno zbrani pri pojedini razni povabljeni zastopniki vlade. Ministrski predsednik je prečital brzojavko in dostavil: „Največji mož Norveški je mrtev.“ Vsled tega se je cela družba takoj poslovila, v kateri se je nahajal tudi kralj Hakon, ki je istotako takoj odšel.

Kristjanija, 27. aprila. Naučni minister je odposlal vdovi Björnsona v Pariz

sožalno brzojavko, v kateri se jej izraža v najtoplejših besedah sožalje nad izgubo.

Arnavtski upor.

London, 27. aprila. Tukajšnjim listom se poroča preko Carigrada, da so zasedli Arnavti prelaz Kačanik, ki obvladuje popolnoma turško operacijsko bazo. Istotako so Arnavti še vedno gospodarji železnice med Skopljem in Prištino in jo turške čete dosedaj še niso mogle osvojiti. Na grebenih pogorja med Plano in Prištino se boj med turškimi četami in Arnavti neprestano nadaljuje.

Berlin, 27. aprila. „Vossische Zeitung“ poroča iz Skoplja: Železniška zveza med Prištino in Mitrovico še vedno ni prosta, tako da se je bati poraza turških čet, ker so brez vsake nadomestitve in podpore. Podrobnih poročil ni mogoče dobiti nikakih, ker so vse zveze pretrgane. Položaj je skrajno resen in nevaren. Dve diviziji ste zopet odšli proti Štimliji, kjer je baje zbranih nad 10.000 Arnavtov.

Skoplje, 27. aprila. (Izvirno.) Okolu Kačanika, Ferizovića in Gorance se razvija ostra bitka med Arnavti in turško vojsko. Izgube so na obeh straneh ogromne. Vojska bombardira s topovi več vasi, ki jih Arnavti sicer zapuščajo in se umikajo, ali šele po težkih izgubah.

Solun, 27. aprila. (Izvirno.) Šefk-paša je odstopil in vrhovno poveljništvo nad turško operativno vojsko, poslano proti Arnavtom, prevzame energični Džavid-paša.

Solun, 27. aprila. (Izvirno.) Vsa gorska artilerija je poslana proti Arnavtom. Iz Azije je prispelo 6 bataljonov pehote, ki so bili poslani takoj proti Arnavtom. Prihod novih vojniš krdel iz maloazijskih posadk je aviziran. Radi vojaških vlakov je ustavljen danes delomično tovorni promet na progi Solun-Skopje.

Carigrad, 27. aprila. (Izv.) Ministrski svet je sklenil, da se pošlje proti Arnavtom takoj zadostno število vojakov in da se mora postopati z uporniki z vso energijo. Arnavti bodo potem, ko bo njihov upor premagan, vsi razoroženi, a vstvari se tudi dobra orožniška organizacija v njihovih krajih.

Letalni poskusi v Avstriji.

Dunajsko Novomesto, 27. aprila. Na Steinfeldu bo prvi izvajal poskuse z letalnim strojem grof Kolowrat in sicer z letalnim strojem, ki se zgradi po njegovih lastnih načrtih.

Grof Zeppelin v Bruslju.

Bruselj, 27. aprila. Grof Zeppelin je zagotovil, da obišče z zrakoplovom svetovno razstavo v Bruslju in da ostane tu 14 dni. V tem času se bodo vršile z njegovim zrakoplovom tudi vožnje s pasažerji. Poleg tega bo grof Zeppelin večkrat predaval o zrakoplovih takoimenovanega trdnega zistema.

Angleški kralj Eduard se je nemudoma vrnil iz Biarica v London.

Pariz, 27. aprila. Vest, da se angleški kralj Edvard nemudoma povrne iz Biarica v London, ne da bi se v Parizu kaj mudil, vzbuja v tukajšnjih krogih največje razburjenje. Edvard se je že odpeljal iz Biarica in bo nocoj ob 6. uri že v Londonu.

Pariz, 27. aprila. Korespondent nekega tukajšnega zelo uglednega lista poroča iz Biarica o vzrokih, zakaj se je kralj Edvard tako nenadoma vrnil v London, sledeče: V prvi vrsti hoče Edvard zastaviti svoj vpliv pri konservativni stranki, da opusti opozicijo. Drugi in pravzaprav glavni vzrok nenadnega odpotovanja pa je, da so došli kralju Edvardu informacije, glasom katerih hoče preprečiti Nemčija, odnosno cesar Viljem II. aneksijo Egipta in sueškega kanala po Angležki. V ta namen hoče baje Nemčija odposlati v Egipt 100.000 mož močno vojsko. — Kakor dostavlja poročevalec, je te okoliščnosti poizvedel od oseb, ki tvorijo okolico kralja Edvarda, vendar pa korespondent noče imenovati nobene osebe in se sklepa iz tega, da ima za to tehtne vzroke.

Parnik „Aurora“ se je potopil.

London, 27. aprila. Poroča se, da se je parnik „Aurora“ potopil in da je vse moštvo izgubljeno.

Loterijske srečke, Praga 27. aprila: 1, 79, 66, 16, 44.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Plača se naprej. — Za odgovor se priloži znamka. :

Nemški, laški in francoski jezik poučuje podpisani proti mesečnemu honorarju. Skupni kurzi K 3.—, konverzacija, korespondenca K 4.—, posamezni kurzi K 6.—. Instrukcijska soba sredi mesta, ali Vodmat, Jenkova ulica 20. — Anton Šibenik.

Elegantna mesečna soba s popolnoma separiranim udom, se išče za takoj. Ponudbe na uredništvo „Jutra“ pod šifro Z. D.

Išče se obokan prostor v pritličju, dobro zračen, svetel; pod njim pa ne sme biti kleti ali drugih prostorov. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Obokan prostor“.

Mal lokal, pripraven za vsako obrt, se takoj ali za majev termin odda. — Poizve se v upravnistvu „Jutra“.

Sprejme se vajenec za krznarsko obrt. Stanovanje in hrana v hiši. Anton Krejči, Ljubljana, Wolfve ulice št. 5.

Moški ali ženska zmožna prodajati na semnjih dobi stalno, dobro službo. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Prodajalec“.

Pridno dekle sprejme šivilja v učenje. Stanovanje in hrana prosta. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „učenka“.

V svojem in v imenu svojih sorodnikov naznanjam tužno vest, da mi je brat

Ivan Barle

posestnik v Gradu pri Cerkljah,

po dolgi in mučni bolezni, v 48. letu svoje starosti, danes ponoči umrl.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 28. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Gradu št. 11, na pokopališče v Cerkljah.

Bodi pokojniku blag spomin!

V Ljubljani, dne 27. aprila 1910.

Fran Barle,
magistratni pristav.

Apno

:: priznано najboljšę vrste priporočá :: ::

Franc Weinberger

apnenice 6.1

Zagorje ob Savi.

Klavirje in harmonije

prvovrstnih tvornic izposoja in prodaja najceneje učitelj „Glasb. Matic“ in zapriseženi strokovnjak

Alfonz Breznik

v Ljubljani, Gradišče št. 11

(poleg restavracije pri „Kroni“). Prevzema vsakovrstna popravila in uglaševanja ceno.

Vsi večji strojepisci se strinjajo s tem, da je UNDERWOOD pisalni stroj najhitrejši in najtrpežnejši. Zato največ sijajnih priznanj.

Uverite se o tem, ter naložite svoj denar plodonosno z nakupom Underwood-a.

12-6

Ivan Perko

Ljubljana
Turjaški trg 4., II.

Model 1910.

Edino zastopstvo znamke

Kinta

je v teku in trpežnosti nedosežno kolo sedajnosti.

Zaloga Puch-koles.

Sprejema kolesa v popravo, emajliranje in poniklanje ter izposojevanje koles.

- Točna, solidna in cena izvršitev. -

K. ČAMERNIK, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 9.

Zahvala.

Dne 4. aprila 1910 mi je moje pohoštvo na Bledu popolnoma pogorelo. Ker pa je bilo to pohoštvo pri slavni zavarovalnici

Riunione Adriatica di Sicurta v Trstu

zavarovano in je le ta škoda takoj kulantno cenila, ter danes po njenem zastopniku gospodu I. Perdanu v Ljubljani izplačala, si štejem v dolžnost tej zavarovalnici izreči tem potom najtoplejšo zahvalo in jo vsakemu priporočati.

Štefan Kvestek,
Bled-Grad št. 47.

Najcenejša

birmanska darila

kakor: zlate in srebrne ure, verižice, obeski, prstani, uhani, zapestnice itd. Kupuje se staro zlato, srebro in juvel ali jemlje v zameno.

Lastna delavnica

za popravila in nova dela.

LUDOVIK ČERNE

juvelir, trgovec z urami in zaprisežen sod. cenilec
Wolfova ulica 3.

Kri! in okusno pijačo daje le dr. pl. Trnkoczyja sladni čaj pod imenom „SLADIN“! Pije se brez kave, čaja, kakao; z malo mleka in sladkorjem.

30-5

Moč! S tem prihranite 50% na denarju pri gospodarstvu. Kdor naroči najmanj 5 zavrtkov po pošti v glavni zalogi lekarne pl. Trnkoczyja v Ljubljani (Kranjsko) dobi za 5 K 50 v franko.

Zdravje! To resno obvestilo potrjujejo mnoga brojna priznalna pisma.

50% prihranka! 1/4 paketa stane 50 v. Zahtevajte ga pri svojem trgovcu! Sladni čaj ni sladna kava, katere hranilna moč se deloma vsled žganja uniči!

Na prodaj sta dve hiši

z gostilniško koncepcijo in tremi prodajalnami.

Jako ugodne cene!

Natančneje se izve pri:

P. MATELIČU, Ljubljana,
Škofja ulica št. 10. Telefon št. 155.

Josip Ahčin

civilni in vojaški krojač
v Ljubljani,

Vegova ulica št. 12.

Izprašan od obrtnega pospeševalnega urada c. kr. trgovinskega ministrstva na Dunaju.

Izdeluje vse vrste obleke in se priporoča za vse v to stroko spadajoča dela.

Cene jako nizke!

Delo izorno! Postrežba točna in poštena!

Milko Krapeš

Jurčičev trg 3 LJUBLJANA Jurčičev trg 3
priporoča svojo trgovino ur, juvelov, raz-
ličnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih
oprac itd., itd. 6/10-1
Popravila se tečno, solidno in ceno izvrše.

Kavarna „ILIRIJA“

Kolodvorska ul. 22

je vsak dan 11-10
celo noč odprta
ter se slavnemu občinstvu naj-
topleje priporoča.

Hiša

na Sv. Petra predmestju
v Ljubljani
se iz proste roke prodaja.
Pojasnila v pisarni odvetnika dr. Jos. Sajovica, Gosposka ul. 3.

Velikansko izber
pomladnih in letnih oblačil
priporoča tvrdka

A. KUNC, Ljubljana

Dvorni trg šte. 3.

Najnižje stalne cene.

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica 14

priporočajo za pomladansko in poletno sezono svojo

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za
pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi.

Špecialisti za nepremočljive lovske in turistijske čevlje.
Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne.

Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike.

Vsak dan svež

sladoled

v kavarni, slaščičarni in pekarni

J. Zalaznik

Stari trg šte. 21. 40-2

Pozor!

Ker je gospodar prisiljen iti v bolniš-
nico, se prodaja

hiša z gostilno

v bližini Ljubljane, po jako nizki ceni.

Izve se pri Peter Mateliču, Ljubljana,
Škofja ulica št. 10. Telefon št. 155.

A. PERSCHE

Ljubljana,

Pred škofijo št. 21.

priporoča

veliko zalogo

raznih nakitov, perilo za gospode in dame,
specijalitete zavratnic in nogavic; steznik

„Directoire“ P. D.

Kmetovalci, pozor!

ALOJZIJ KORSIKA

semenska trgovina v Ljubljani, Šelenburgova ulica šte. 5,
naznanjam, da mi je ravnokar došla

velika množina travnega semena v 16 vrstah;

travne mešanice sestavljam sam po navodilu lista „Kmetovalec“. Nadalje tudi
krmilna pesa, rdeča in rumena, nemška detelja lucerna, domača štajerska,
vsa preizkušena in v plombiranih vrečah, zanesljivo brez predalice. Potem
veliko množino čebuljčka za posaditi in veliko drugega krmilnega in zelenjad-
nega semena.

Radi velike množine znatno znižane cene!

Izveček iz glavnega cenika se na frankirano zahtevanje dobi poštne prosto.

Redka prilika za nakup

K 44-40 stane

kompletna obleka za gospode ali kostum za dame
modni površnik za gospode ali raglan ali prašni plašč za dame,
posamezne hlače za gospode ali krilo iz blaga ali za prati,
modni telovnik za gospode ali bluza ali jupon za dame,
klobuk ali slamnik za gospode ali velika modna čepica za dame.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

52-9

patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom, „zistem Marzola“.

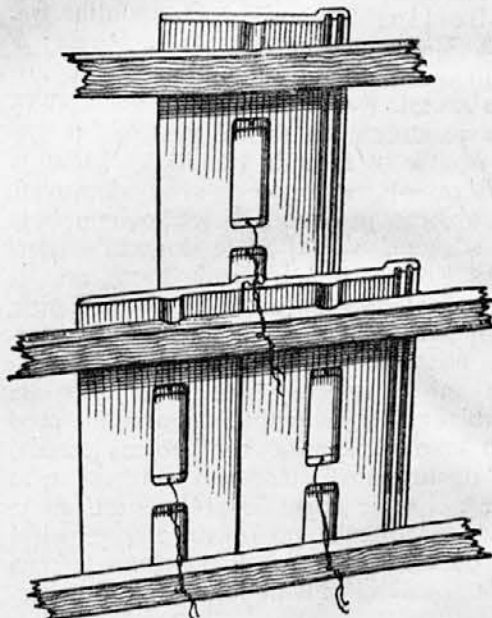
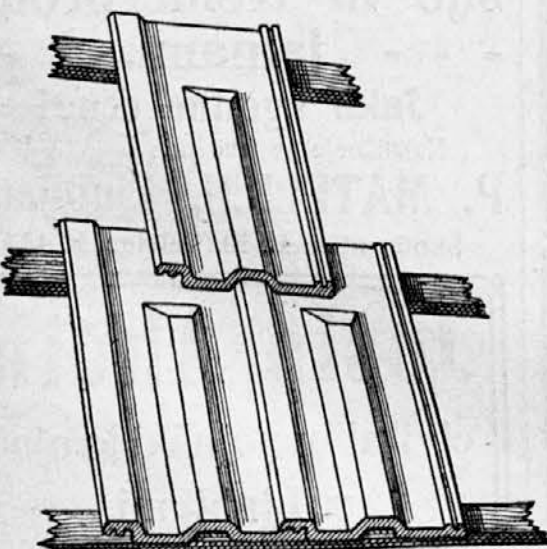
Brez odprtin navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

Delniška glavnica:
K 3,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rezervni fond:
K 400.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.